

โรคหัดเยอรมัน (Rubella)

ในปี พ.ศ. 2529 (ค.ศ. 1986) แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของประเทศไทย เริ่มให้วัคซีนหัดเยอรมันในนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2536 ให้วัคซีนหัดเยอรมันในนักเรียนทั้งหญิงและชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเปลี่ยนเป็นวัคซีนรวมป้องกันหัด - หัดเยอรมัน - คางทูม ในปี พ.ศ. 2540 ล่าสุดตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2553 เปลี่ยนการให้วัคซีนป้องกันโรคหัด เป็นวัคซีนรวมป้องกันโรคหัด - หัดเยอรมัน - คางทูม ในเด็กอายุ 9 เดือน จากการขยายการให้วัคซีนป้องกันโรคหัดเยอรมันตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศไทย ทำให้ในปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นกลุ่มที่มีภูมิคุ้มกันโรคหัดเยอรมัน

ปี พ.ศ. 2557 สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคหัดเยอรมัน 154 ราย อัตราป่วย 0.24 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต เป็นผู้ป่วยสัญชาติไทย ร้อยละ 94.16 พม่า (3.25%) และอื่น ๆ (2.60%) ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548 - 2557) อัตราป่วยสูงสุดในปี พ.ศ. 2551 แนวโน้มค่อนข้างคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - 2556 และลดลงต่ำสุดในปี พ.ศ. 2557 (รูปที่ 1)

พบผู้ป่วยได้ตลอดปี และพบจำนวนผู้ป่วยต่ำกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง ในทุกเดือน (รูปที่ 2) ผู้ป่วยเพศชายและเพศหญิงมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 1 : 1.1 กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี มีอัตราป่วยสูงสุดทุกปี ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2557 อัตราป่วยทุกกลุ่มอายุ ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน จำแนกตามกลุ่มอายุ 0 - 4 ปี (1.38), 5 - 9 ปี (0.47), 10 - 14 ปี (0.34), 15 - 24 ปี (0.25), 25 - 34 ปี (0.21) (รูปที่ 3) อาชีพในปกครอง ร้อยละ 49.35 นักเรียน (25.97%) รับจ้าง (15.58%) งานบ้าน (2.60%) เกษตรกรรม (2.60%) ทหาร ตำรวจ/ค้าขาย/ราชการ (1.95%) และอื่น ๆ (1.95%)

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนจำแนกตามภาค คือ ภาคกลาง (0.48) ภาคเหนือ (0.14) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (0.11) และภาคใต้ (0.08) ในปีนี้มีอัตราป่วยลดลงต่ำสุดในทุกภาคในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (รูปที่ 4) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ระยอง (2.55) ปทุมธานี (1.41) จันทบุรี (1.14) แม่ฮ่องสอน (0.81) สมุทรสาคร (0.76) ฉะเชิงเทรา (0.72) กาญจนบุรี (0.59) กรุงเทพมหานคร (0.58) สมุทรปราการ (0.56) และเชียงใหม่ (0.54) (รูปที่ 5)

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 32.47 คลินิก/โรงพยาบาลเอกชน (31.82%) โรงพยาบาลส่ง

เสริมสุขภาพตำบล (18.18%) โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ (17.53%) เป็นผู้ป่วยนอกร้อยละ 82.47 และผู้ป่วยใน (17.53%) อยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 53.25 และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (46.75%)

จากการเฝ้าระวังเหตุการณ์การระบาดใน 5 ปีที่ผ่านมา มีรายงานการระบาดของโรคหัดเยอรมัน 14 เหตุการณ์ จากจังหวัดกรุงเทพมหานคร 5 เหตุการณ์ ปัตตานี ชลบุรี จังหวัดละ 2 เหตุการณ์ เพชรบุรี สระบุรี ระยอง มหาสารคาม และเชียงราย จังหวัดละ 1 เหตุการณ์ พบมากในปี พ.ศ. 2554 - 2555 ปีละ 6 เหตุการณ์ ในปี พ.ศ. 2556 - 2557 ไม่มีรายงานการระบาด พบผู้ป่วยในเหตุการณ์การระบาดรวมทั้งสิ้น 296 ราย เป็นคนไทย ร้อยละ 56.76 และต่างชาติ (ลาว กัมพูชา) (43.24%) ผู้ป่วยเพศหญิงน้อยกว่าเพศชาย อัตราส่วน 1 : 3.3 อายุตั้งแต่ 1 เดือน - 54 ปี ส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน 11 เหตุการณ์ อายุ 15 - 50 ปี อาชีพพนักงานบริษัท ทหาร รับจ้างทั่วไปและข้าราชการ ผู้ป่วยพบมากในเดือนพฤศจิกายน สถานที่เกิดการระบาดส่วนใหญ่เป็นที่ที่มีคนรวมกันอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่ โรงงาน ค่ายทหาร ร้านอาหาร และบ้านพัก จากการสอบสวนการระบาด พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่ได้รับวัคซีนร้อยละ 57.14 และไม่ทราบประวัติการรับวัคซีน (42.86%) การระบาดของโรคหัดเยอรมัน มีโอกาสเกิดจากการสัมผัสใกล้ชิดกัน การไม่ได้รับวัคซีนของทารกที่คลอดจากมารดาป่วยโรคหัดเยอรมันขณะตั้งครรภ์ อาการของโรคหัดเยอรมันคล้ายกับอาการโรคไข่ออกผื่นชนิดอื่น เช่น โรคหัด โรคไขเลือดออก โรคไขปวดข้อ การเฝ้าระวังควรพิจารณาลักษณะอาการและอาการแสดง และประวัติการได้รับวัคซีน จากเหตุการณ์การระบาดในโรงงานพบแรงงานต่างชาติมากขึ้นในระยะหลัง ควรให้ความสำคัญการเฝ้าระวังแรงงานต่างชาติเพิ่มขึ้น การให้ความรู้กลุ่มเสี่ยงในการป้องกันการถ่ายทอดและแพร่กระจายเชื้อ จะทำให้สามารถควบคุมโรคหัดเยอรมันได้อย่างทันเวลาและมีประสิทธิภาพ

ผู้เรียบเรียง

วันทนีย์ วัฒนาสุรภิตต์

บรรณาธิการวิชาการ

ผศ.ดารินทร์ อารีย์โชคชัย, นพ.ภาสกร อัครเสวี

Fig.1 Reported Cases of Rubella per 100,000 Population by Year, Thailand, 2005 - 2014

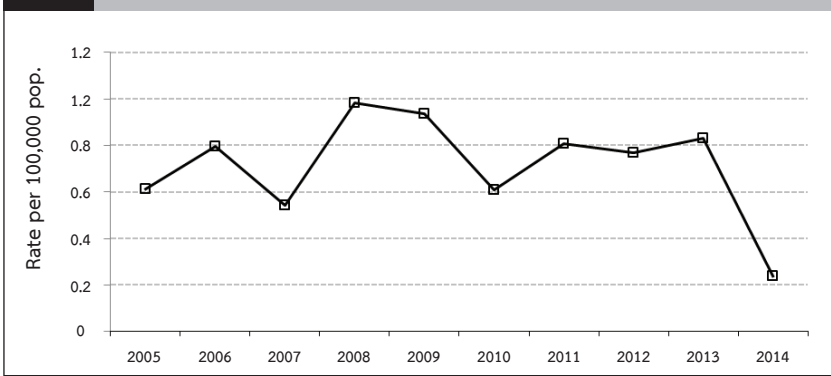

Fig.2 Reported Cases of Rubella by Month, Thailand, 2010 - 2014

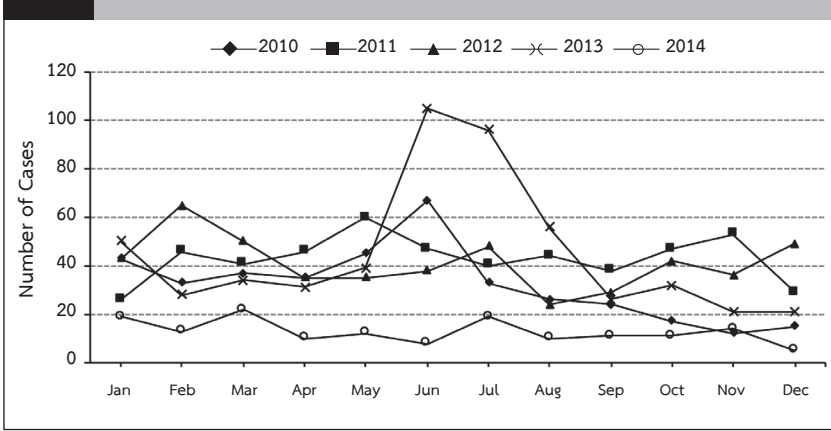

Fig.3 Reported Cases of Rubella by Age-group, Thailand, 2010 - 2014

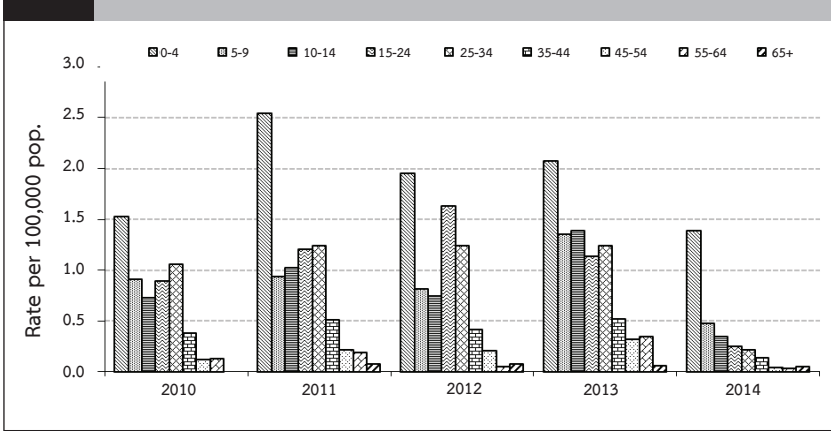

Fig.4

Reported Cases of Rubella per 100,000 Population, by Region, Thailand, 2010 - 2014

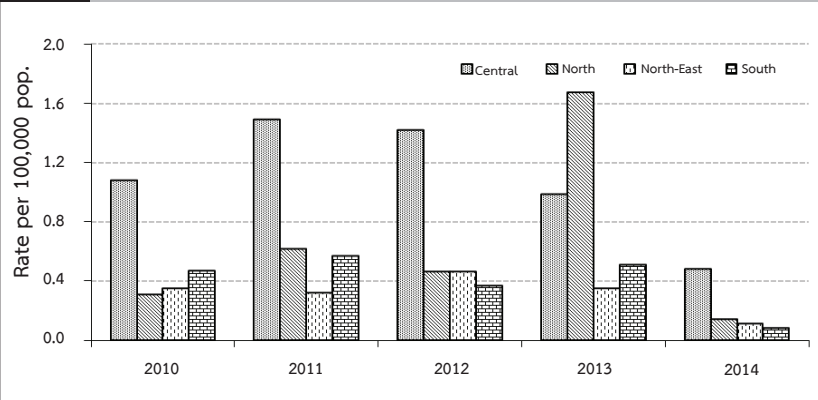

Fig.5

Reported Cases of Rubella per 100,000 Population by Province, Thailand, 2014

